

Dyskans peswar ha dew-ugens (44)

An peswora dyskans ha dew-ugens

Prepositions

**This writing, amended, is taken from An Tri Hwans, Hwedhlow Nowydh ha Koth by John Richards. An skrif ma, amendys, yw kemmerys dhiworth An Tri Hwans, Hwedhlow Nowydh ha Koth gans John Richards.

An Tri Hwans

Yn termyn eus passys yth esa den pur voghosek. Yth esa ev trigys gans y wreg yn krowji byghan ha tewal yn ogas koes bras. Pub dydh oll an den e dhe'n koes rag treghi prenyer ha'ga gwertha y'n dreveglos rag dendil y vywnans ev.

Unn jydh y'n koes, hag ev yeyn ha glyb, yn-medh ev **dhodho** y honan: "Yth ov vy pur drist. Trist yredi ov vy. Boghosek on ha res yw dhymmo vy gonis y'n koes euthyk na pub dydh oll. Yma nown dhymm, yma nown dhe'm gwreg ynwedh. Go-vy! Go-vy! Ass ov vy trist!"

Y'n pols na yth omdhiskwedhas dhodho korrik. Yn-medh an korrik: "A dhen anfeusik! My re glewas pub ger oll a leversys. Truedh a gemmerav **warnas**, ha my a vynn ri dhis tri hwans. Govynn **orthiv** pypynag a vynni ha dha dri hwans a wra dos ha bos gwiryonedh.

An den boghosek eth tre ha derivas orth y wreg an pyth a wrussa klewes dhiworth an korrik y'n koes. Yn-medh an wreg yn lowen. "Deus a-berth y'n chi, ow har ker, ha ni a wra keskewsel a-dro dhe'n korrik ha'n tri hwans."

"Yma nown dhymm ha nyns eus marnas bara sygh. Da via **genev** kavoes selsigenn vras dhe'n koen." A-dhesempis selsigenn vras a goedhas war an voes.

"Dibreder osta," yn-medh y wreg, "nyns eus marnas dew hwans dhyn lemmyn." Hag an venyn a dhallathas kria hag oela.

"A wreg," a grias an den, "my a vynn an selsigenn dhe gregi war a'th frigow!" Ha henn a wrug! Hi a besyas dhe gria ha dhe oela "an dus a wra gul ges **ahanav** vy."

Wostiwedh an den a leveris: "My a vynn na wrussen vy kampoella selsigenn." A-dhesempis an selsigenn o gyllys a wel. An tressa hwans re bia grontys, ha'n dhew o mar voghosek avel kyns.

Yn termyn eus passys	<i>Once upon a time</i>	
Yn ogas	<i>near</i>	Note 4
Y vywnans ev	<i>His living</i>	Note 1
Unn jydh	<i>One day</i>	Note 2
dhodho y honan	<i>to himself</i>	Note 3,
Res yw dhymmo vy	<i>I must</i>	Note 3, note 1
Go-vy!	<i>Woe is me!</i>	
A dhen anfeusik!	<i>Oh, unfortunate man!</i>	
My re glewas	<i>I have heard</i>	
warnas	<i>On you</i>	Note 3
Govynn orthiv	<i>Ask (of) me</i>	Note 3
pypynag	<i>whatever</i>	
dos ha bos	<i>to become</i>	
re bia grontys	<i>had been granted</i>	
ahanav	<i>of me</i>	Note 3

Notennow

1 emphasis

Pronouns may be added to nouns for emphasis

Y vywnans *his* life

Y vywnans ev his life

Similarly: ow bywnans vy my life; dha vywnans jy your life; hy bywnans hi her life; agan bywnans ni our life; agas bywnans hwi your life; aga bywnans i their life

These 'suffixed' pronouns may also be added to prepositions: dhymm vy, dhiso jy, dhodho ev, dhedhi hi, dhyn ni, dhywgh hwi, dhedha i

2 dydh

Remember dydh, which is masculine, has an unusual and unexpected mutation in a few circumstances.

An jydth, unn jydth, an keth jydth

But dew dhydh, an dydhyow

3 *Some prepositions combine with pronouns, you have met several of these already*

orth (<i>at</i>)	a-dro dhe (<i>about</i>)	rag (<i>for</i>)	war (<i>on</i>)	a (<i>of</i>)
orthiv	a-dro dhymm	ragov	warnav	ahanav
orthis	a-dro dhis	ragos	warnas	ahanas
orto	a-dro dhodho	ragdho	warnodho	anodho
orti	a-dro dhedhi	rygdhi	warnedhi	anedhi
orthyn	a-dro dhyn	ragon	warnan	ahanan
orthowgh	a-dro dhywgh	ragowgh	warnowgh	ahanowgh
orta	a-dro dhedha	ragdha	warnedha	anedha
dre (<i>through</i>)	heb (<i>without</i>)	ryb (<i>beside</i>)	diworth* (<i>at</i>)	yn-dann (<i>under</i>)
dredhov	hebov	rybov	diworthiv	yn-dannov
dredhos	hebos	rybos	diworthis	yn-dannos
dredho	hebdho	rybdho	diworto	yn-danno
dredhi	hebdhi	rybdhi	diworti	yn-danni
dredhon	hebon	rybon	diworthyn	yn-dannon
dredhowgh	hebowgh	rybowgh	diworthowgh	yn-dannowgh
dredha	hebdha	rybdha	diwortha	yn-danna

* diworth is often found as dhiworth

Remember: dhe, war and yn-dann cause a second mutation when used with a noun

4 Some prepositions are ‘separable’ when used with a pronoun

Yn kever an hwedhel   *with respect to the story*
 but yn ow hever   *with respect to me*

similarly

yn ogas an eglos   *near the church*
 but yn ow ogas   *near me*

Yn kever *in respect of*   Yn ogas *near*   Yn le *in place of*

yn ow hever	yn ow ogas	yn ow le
yn dha geve	yn dha ogas	yn dha le
yn y geve	yn y ogas	yn y le
yn hy hever	yn hy ogas	yn hy le
yn agan kever	yn agan ogas	yn agan le
yn agas kever	yn agas ogas	yn agas le
yn aga hever	yn aga ogas	yn aga le

Exercise 1 Oberenn 1 Translate the following. Treyl an lavarow a syw

- 1 Is there a letter on it?
- 2 No, there is a book on it.
- 3 Are there some cups in them?
- 4 Yes, there are some cups in them.
- 5 My friend wrote a story about them. (a-dro dhe)
- 6 The man drove his car through it.
- 7 I keep some apples in it.
- 8 They sent a car for me.
- 9 We shall not go without you.
- 10 I'll walk beside you.
- 11 He is speaking to us.
- 12 The letter came from her.
- 13 I will speak to him for you.
- 14 Don't go without me.
- 15 Is the cat on the bed? No, he's under it

Exercise 2 Oberenn 2

Read the following passage and answer, **in English**, the questions that follow.
Red an skrif a syw ha gorthybi, yn Sowsnek, an govynnow a syw.

Y'n jydh hedhyw ni a breder a bennti Kernewek avel neb chi byghan romansek, desedhys yn kres an pow a-dro, afynys gans pub daffar a'n bys arnowydh, ha kyrghynnys gans lowarthow teg po glesin kempenn.

Mes yn termyn eus passyes – y'n etegves po a-varr y'n nownsegves kansblydhen – yth o skeusenn dhyffrans. An pennti y'n dydhyow na o truan, isel, yeyn, tewl ha glyb. An daras o yn dew hanter, an hanter a-wartha gwithys igor dhe asa nebes golow a-ji, ha'n hanter a-woeles gwithys deges dhe dhifenna an fleghes orth mos yn-mes ha'n yer ha'n mogh orth dos a-ji. An unn stevell y'n pennti a servya pub porpos oll marnas koska. Yth o kegin, floghva, golghva hag esedhva oll war-barth. Nyns esa chambours. Yth esa neppyth henwys 'talfat', nag o yn hwir travyth marnas leur igor yn-dann an to hag a ystynna dres hanter an stevell a-woeles. An teylu a wre yskynna dhe'n talfat gans skeul, ha nyns esa marnas unn gweli. An gour ha'y wreg a wre koska yn kres an gweli, an dhew flogh yowynka a bup tu, fleghes erell war lenn war leur an talfat ha'n baban yn kostenn†.

† kostenn = straw basket

- (i) *What image of the Cornish cottage is presented today? Your answer should mention four points.* (5 marks)
- (ii) *When was the picture different?* (3 marks)
- (iii) *What was the cottage like in former times? Your answer should mention three points.* (4 marks)
- (iv) *Why was the top half of the door kept open?* (2 marks)
- (v) *Why was the bottom half of the door kept closed?* (4 marks)
- (vi) *What did not take place downstairs?* (2 marks)
- (vii) *What was the talfat?* (4 marks)
- (viii) *What was in the talfat and how was it reached?* (3 marks)
- (ix) *The baby slept in a basket, but where did the other children sleep?* (3 marks)

Exercise 3 Oberenn 3

Write, about 150 words: Skrif a-dro dhe 150 ger

Ow modrep/ow ewnter an gwella